

MIHA PUSTOSLEMŠEK, 80-LETNIK

Malo je ljudi, za katere lahko rečemo: delaven, skromen, pošten, veder. Gospod Miha Pustoslemšek, fotografski mojster, je eden redkih s takšnimi vrlinami.

Konec septembra je minilo 80 let, odkar se je rodil v Gornjem Gradu, pod temnimi gozdovi Menine Planine. Njegov rod izvira iz Slemškega Vrha pod Velikim Rogatcem, od koder je Šokatnica »naplavila« Pustoslemške po Dreti in naprej v Savinjsko dolino. Že v rani mladosti se je številna družina preselila v Kaplo pri Vranskem, kjer je oče kupil kmetijo, in kazalo je, da ga bo Miha nasledil na posestvu. Usoda je hotela drugače in komaj sedemnajstletnega ga, kot večino vrstnikov, mobilizirajo v nemško vojsko. Po trimesečnem drilu v Brnu ga pošljejo na vzhodno fronto, kjer v prvi liniji preživi mrzlo rusko zimo med letoma 1942–1943. Starejši brat za vedno ostane na ravnici med Kurskom in Orlom. Miho delci granate ranijo v hrbet, nekaj železja še vedno nosi s seboj, in po zdravljenju ga pošljejo domov na okrevanje, od koder pobegne k partizanom. Že prvi dan ga peljejo čez Savo na Dolenjsko in ga razporedijo v jurišni bataljon 18. divizije. Od pomladi 1943 do pomladi 1945 se bije vse od Velikih Lašč do Delnic. Bataljon ima strašne izgube, skoraj polovica borcev pade na Polomu. 9. aprila, mesec pred koncem vojne, je pri Smuki v Suhi krajini težko ranjen in požrtvovalnosti soborcev gre zahvala, da so ga med žvižganjem svinčenk zvelikli s položaja. Po večdnevnem čakanju ga prepeljejo v Bari v Italijo, kjer mu angleški vojaški zdravniki v zadnjem hipu rešijo nogo. Domov se vrne avgusta 1945, še ne dvajsetletni invalid.

Misel na kmetovanje mora opustiti; odpravi se v Ljubljano in se pri mojstru Pogačniku izuči za fotografa. Zaposli se v fotografskem laboratoriju Geodetskega oddelka takratne Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo. Opravi mojstrski izpit in ostane tam do upokojitve in še po njej.

Nikoli ne bo znano, koliko kontaktnih kopij in povečav letalskih posnetkov je naredil, koliko fotografskih plošč je posnel in razvil, koliko reprodukcij in diapozitivov je napravil, koliko razstav je postavil, koliko natečajev je preslikal, koliko kart in načrtov je fotografsko pomanjšal ali povečal. Njegov delavnik je trajal 12 ur in več, ob sobotah kakšno uro manj. Tudi ponoči in ob nedeljah je prišel, da je ustregel vsem naročnikom. V njegovem laboratoriju so si podajali kljuko geodeti,

gradbeniki, arhitekti, urbanisti, krajinarji, oblikovalci, strojniki, kemiki, muzealci, univerzitetni učitelji, študentje in še kdo. Do vseh je imel pristrčen, celo prijateljski odnos. Kljub neprestani časovni stiski je našel čas za kratek pogovor, šalo, fotografski nasvet in poduk. Fotografske postopke je obvladal do potankosti in svoje praktično in teoretično znanje je nesebično razdajal vsem, ki so rabili pomoč. Naročniki so pri Mihi našli prijazno besedo, sprostitvev in celo odrešitev, ko so se znašli pred diplomo ali oddajo natečajnega gradiva, in niso mu zamerili, če kakega naročila ni mogel končati v roku. Vedno je vedel, kdo lahko še malo počaka.

Malice in kosila Miha ni poznal, sproti med delom je kaj vtaknil v usta in se šele zvečer doma do sitega najedel. Na stara leta se je malo »pokvaril« in si le vzel čas za kosilo. Dopusta je porabil le teden dni v letu, da je šel obirat in sušit hmelj v Savinjsko dolino, pa še takrat je naročil, da ga pokličejo, če bo kaj nujnega.

Celih 40 let je delal v fotografiji, nobenih dvojnih let in drugih ugodnosti ni uveljavljal. Upokojil se je na prvi dan vojne za Slovenijo. Vse vpadnice v mesto so bile blokirane, Miha je prišel na delo kakor vedno.

Še več let po upokojitvi je hodil v laboratorij na Jamovi cesti 2, dokler fotokopirni stroji in digitalni postopki niso nadomestili njegovega dela.

Miha, ob visokem jubileju ti iskreno čestitamo.

Nace Perne

Cesta Ceneta Štuparja 161
1231 Ljubljana Črnuče
tel.: 561 87 54, 041 871 530